

**ВАЛЮТНА ЛІБЕРАЛІЗАЦІЯ:
КОВТОК СВОБОДИ
ЧИ ПОСЛАБЛЕННЯ ДЛЯ СВОЇХ?**

стор 4

**СУБСИДІЙНА
ЛИХОМАНКА
НАПЕРЕДОДНІ ВИБОРІВ**

стор 5

**ЯКОЮ МАЄ БУТИ
«НАСТІЛЬНА КНИГА»
КООПЕРАТИВНОГО РУХУ В УКРАЇНІ**

стор 6

Виборча кампанія у розпалі, тож логічно, що кожні кілька днів з'являються численні соціологічні дослідження. Виборці, політики, політологи уважно слідкують за тенденціями. Це ж справжнє політичне змагання! Однак останнім часом опубліковано кілька досліджень, результати яких неабияк здивували... Чи то виборці змінили симпатії, чи то соціологи щось наумудрували? Багато політичних експертів схиляються якраз до останньої версії, враховуючи те, що за однією соціологічною службою, яка й складала рейтинг, стоїть політтехнолог президента.

Чи варто боятися липових досліджень? Варто, адже це дуже небезпечна річ, яка може мати наслідки в майбутньому. Втім, перш за все треба думати головою та не піддаватися на маніпуляції.

НЕБЕЗПЕКА ФАЛЬСИФІКАЦІЇ РЕЗУЛЬТАТІВ ВОЛЕВІЯВЛЕННЯ

Соціологічний різнобій, який ми зараз можемо спостерігати, вказує на намагання влади спотворити результати майбутнього волевиявлення. Про це під час прес-конференції сказав політичний експерт, голова корпорації стратегічного консалтингу «Гардарика» Костянтин МАТВІЄНКО.

«Ще десь півтора року тому ми побачили, що були перехоплені певні засоби масової інформації й деякі телевізійні канали стали займатися пропагандою та антипропагандою. Те, що дозволяє собі, для прикладу, «Прямий» стосовно Юлії Тимошенко, — це, на мою думку, навіть не за межею політичної коректності, це за межею загальної людської культури. Тож після зачистки інформаційного простору взялися за соціологію... Фактичне привласнення соціологічних служб — ну-хау цієї кампанії.

Також з'явилася нова технологія маніпуляції із самою вибіркою: інтерв'юери йдуть опитувати тих респондентів, провладні симпатії яких відомі заздалегідь.

Самі соціологи та політичні експерти дійсно говорять про те, що має місце спотворення соціологічних досліджень. Разом із тим реєстр виборців є фактично недоступним для кандидатів у президенти і збільшується на мільйон осіб! Плюс активно ведеться робота, аби дозволити голосувати людям, які живуть на окупованих територіях. Все це в сукупності є свідченням небезпеки фальсифікації виборів, причому дуже інноваційної... Тож не можна розслаблятися, щоб не допустити фальсифікації волевиявлення, як це мало місце щонайменше тричі в українській історії», — зазначає Костянтин Матвієнко.

То кому ж довіряти? За словами політолога, в Україні є професійні соціологічні служби, які входять до міжнародних реєстрів. Вони дуже

ДЛЯ ЧОГО ПОТРІБНА

ФАЛЬШИВА СОЦІОЛОГІЯ?

цінують свою репутацію й прагнуть уникати навіть тіні підозри щодо участі у фальсифікації даних. Разом із тим Костянтин Матвієнко попереджає, що найближчим часом як гриби будуть вилазити фейкові соціологічні служби.

«Зверну вашу увагу, що навіть попри всі проблеми із соціологією є одна цифра, яку важко обійти і так само важко сфальсифікувати. Так, в одному з останніх опитувань респондентів запитали, в перемогу якого кандидата вони вірять.

23,6% зазначили, що вірять у перемогу Юлії Тимошенко, 17,8% — Петра Порошенка, 11% — Володимира Зеленського, 3% — Юрія Бойка, 1,5% — Анатолія Гриценка», — звертає увагу Костянтин Матвієнко.

(Закінчення на стор. 2)

ПОПРИ ВСІ ПРОБЛЕМИ ІЗ СОЦІОЛОГІЄЮ Є ОДНА ЦИФРА, ЯКУ ВАЖКО ОБІЙТИ І ТАК САМО ВАЖКО СФАЛЬСИФІКУВАТИ. ТАК, В ОДНОМУ ІЗ ОСТАННІХ ОПИТУВАНЬ РЕСПОНДЕНТІВ ЗАПИТАЛИ, В ПЕРЕМОГУ ЯКОГО КАНДИДАТА ВОНИ ВІРЯТЬ. 23,6% ЗАЗНАЧИЛИ, ЩО ВІРЯТЬ У ПЕРЕМОГУ ЮЛІЇ ТИМОШЕНКО

ВСЕУКРАЇНСЬКА СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНА ГАЗЕТА

НАША АДРЕСА В ІНТЕРНЕТІ: GAZETAVV.COM

Рекомендована ціна
5 гривень

(Закінчення. Початок на стор. 1)

ЕЛЕКТОРАЛЬНИЙ КАЛЬКУЛЯТОР

Кандидат історичних наук, політтехнолог, керівник «Центру політичної розвідки» Олег ПОСТЕРНАК на своїй сторінці у «Фейсбукі» зазначив: що ближче 31 березня, то більша спокуса для соціологів прислухатися владі.

«Зазвичай замовником це робиться для того, щоб підготувати масову свідомість до прийняття факту «перемоги» кандидата від влади, особливо коли є потреба приховати системне застосування фальсифікацій у день голосування.

Тривожна тенденція. Особливо якщо згадати той факт, що в 2004 році більшість соціологічних фірм «подарували» Януковичу перевагу в першому турі на 4–5% відносно Ющенка (за фактом у обох було 39%)...

Подумаєш, ну попросили потрібні люди понизити рейтинг Тимошенко і підвищити рейтинг Порошенка, хіба це вплине на самовизначення виборця? Так, це має істотний вплив. Йдеться про «ефект оркестрового вагона» (це словосполучення придумав американський соціолог Пауль Лазарсфельд). Суть цього електорального калькулятора проста: лідируючому кандидату демонстрація (в тому числі відкоригована) громадської думки приносить додаткові 3–4% голосів виборців, які раніше хотіли голосувати за іншого кандидата. Зайвий раз пояснювати важливість кожного відсотка для кандидатів, я думаю, не варто», — підкреслює політтехнолог.

Разом із тим Олег Постернак звертається до великого опитування (10 тис. респондентів) від «Рейтингу», інституту Яременка, «Соціального

Для чого потрібна ФАЛЬШИВА СОЦІОЛОГІЯ?

СТВОРЮЄТЬСЯ ВРАЖЕННЯ, ЩО ВЛАДА СВІДОМО ФАЛЬШУЄ СОЦІОЛОГІЮ, ЩОБ ЗАМАСКУВАТИ МАЙБУТНІ ФАЛЬСИФІКАЦІЇ НА ВИБОРАХ І ЛЕГІТИМІЗУВАТИ СПОТВОРЕНІ РЕЗУЛЬТАТИ В ОЧАХ ВИБОРЦІВ І МІЖНАРОДНОЇ ГРОМАДСЬКОСТІ. НАСПРАВДІ НАЙТОЧНІШОЮ СОЦІОЛОГІЄЮ Є РЕЗУЛЬТАТИ ВИБОРІВ У ОТГ, А НА НИХ ВПЕВНЕНО ЛІДИРУЄ ПАРТІЯ «БАТЬКІВЩИНА»

моніторингу» та Info Sapiens, який вказує на цікаву тенденцію. Це кристалізація антиелекторату кандидатів, який традиційно фіксується виміром антирейтингу. Антирейтинг — це граничний бар'єр, який не дозволяє його володареві розширити свою електоральну базу.

«Кожна президентська кампанія в Україні показувала, що антирейтинг слугував потужним блокувателем шансу бути обраним. Так, його можна скоротити, але це робиться шляхом серйозної кампанії протягом передвиборчого року.

Всі дослідження показують, що найбільший антирейтинг нині у Порошенка. Згадане

вище опитування фіксує, що 50,6% виборців, які мають намір голосувати, не віддадуть свій голос за Порошенка. І, до речі, цікава деталь: зі стартом кампанії у Зеленського досить швидко почав формуватися і його персональний антирейтинг. Ще в грудні він був на рівні 5%, нині ж — 12,8%», — нагадує експерт.

Також політтехнолог звертає увагу на те, що більшість кандидатів у президенти завчасно обзавелися партійними брендами як дорожніми сумками. І лише одиниці з них керують серйозними партійними організаціями. А саме це стане важливою перевагою у президентських перегонах.

«Справа не тільки в підготовленій армії членів комісії, агітаторів і спостерігачів. Йдеться про партію, яка здатна привести виборця на дільницю, організувати паралельний підрахунок голосів, чинити опір фальсифікаціям, захистити результат. Якщо Порошенко може в цьому покласти на мережу депутатів-мажоритарників, мерів міст і глав ОТГ, то Тимошенко — на перевірених активістів і членів партії «Батьківщина», загартованих роками в політичній боротьбі. Зеленському ж наврод чи вдасться вибудувати ефективну партійну машину за два місяці. «Слуга народу» — це поки лише «торгова марка», яку потрібно буде ще конвертувати

в партійний ресурс», — зазначає Олег Постернак.

НАЙТОЧНІШІ ЦИФРИ — РЕЗУЛЬТАТИ ВИБОРІВ У ОТГ

Експерт Українського інституту аналізу та менеджменту політики Микола СПІРІДОНОВ на своїй сторінці у «Фейсбукі» написав, що щодня уважно вивчає результати численних соціологічних опитувань.

«У деяких рейтингах уже навіть виводять на друге місце Петра Порошенка. Особливо це помітно в опитуваннях тих компаній, власниками яких є соратники чинного президента. Такі «опитування» прямо дискредитують соціологію як науку. Створюється враження, що влада свідомо фальшує соціологію, щоб замаскувати майбутні фальсифікації на виборах і легітимізувати спотворені результати в очах виборців і міжнародної громадськості. Насправді найточнішою соціологією є результати виборів у ОТГ, а на них впевнено лідирує партія «Батьківщина», — пояснює політолог.

Разом із тим Микола Спіридонов звертає увагу, що в тих опитуваннях, де лідирує Зеленський, виборці мало вірять, що саме він очолить країну за результатами президентських виборів 2019 року. Найбільше українці вірять у перемогу Юлії Тимошенко, на другому місці Петро Порошенко, а Зеленський відстає від Тимошенко за цим показником приблизно вдвічі.

«Крім того, для перемоги на виборах також необхідна сильна команда, яка зможе відстояти їхні результати», — завершує експерт.

Яна ДЖУНГАРОВА

Через «соцопитування» створюють базу прихильників президента

Майже у всіх регіонах України відбуваються так звані «соціологічні опитування» і складаються бази даних громадян — прихильників чинного президента. Під час цих «анкетувань» зафіксовані ознаки проведення політичної агітації. Про це на прес-конференції заявила голова правління ВГО «Громадянська мережа «ОПОРА» Ольга АЙВАЗОВСЬКА.

При цьому інструктаж так званих соціологів, організаторів та самих агітаторів подекуди проходив у приміщеннях комунальної власності. До цього в робочий час залучались посадові особи. А це прямо суперечить законодавству.

Представникам «ОПОРИ» стало відомо, що «опитування» проводилось за ініціативою ГО «Інститут розвитку і сприяння демократії». А в його організації беруть участь місцеві осередки політичної партії «Блок Петра Порошенка «Солідарність».

За інформацією «ОПОРИ», до 28 березня планується проведення чотирьох хвиль анкетування виборців.

В «ОПОРИ» зазначають, що «опитування» не містять вибірки дослідження, а діяльність інтерв'юєрів прив'язана до постійних виборчих дільниць і проводиться за місцем проживання виборців. Під час опитування

організатори планують вивчити ставлення виборців до політики та програмних засад чинного президента, а також виявити його прихильників.

«Ми зібрали інформацію щодо потенційних оплат за такі дії у Хмельницькій, Тернопільській, Дніпропетровській, Луганській, Миколаївській, Івано-Франківській та інших областях. Розміри оплати є наступними: у Тернополі пропонують за таку роботу 1000 грн на місяць; у містах Луцьк, Рожище, Камінь-Каширський Волинської області — 1000 грн за виявлення 10 прихильників кандидата; у Миколаївській — 1000 грн за опитування 50–70 виборців; у П'ятихатках Дніпропетровської області — 400 грн за одну хвилю опитування; в Івано-Франківську — 1000 грн за опитування 60 виборців; у Новоковському районі Луганської області — 500 грн за 50 анкет», — заявила Ольга Айвазовська.

При цьому в «ОПОРИ» зазначають, що чинна редакція Закону України «Про вибори Президента України» прямо забороняє укладення з виборцями за рахунок коштів виборчого фонду оплатних договорів на проведення передвиборчої агітації (частина 6 статті 64 закону). При цьому законодавство не дозволяє фінансування витрат на проведення передвиборчої агітації не з виборчого фонду.

У ЗМІ та Інтернеті також багато писали про створення мережі агітаторів, які збирають персональні дані українців та отримують грошові бонуси (тарифна сітка досить широка) за кожного наведеного прихильника влади. Й ті славнозвісні анкети також були опубліковані в Інтернеті. Тож тепер справа за правоохоронними органами, які мають провести розслідування та розставити всі крапки над «і».

Тим часом Юлія Тимошенко разом із командою «Батьківщини» вимагає від Міністерства внутрішніх справ розслідувати масовий підкуп виборців, який планує влада. Відповідні заяви про злочини було подано міністру Арсену Авакову. Про це голова партії по-

відомила на засіданні погоджувальної ради голів парламентських фракцій і комітетів. Тимошенко також зазначила, що мережу для підкупу формує найбільшій соратник президента.

Друга заява про злочин, яку «Батьківщина» подала до МВС, стосується збільшення реєстру виборців. За словами лідера «Батьківщини», таємно, нехтуючи правом кандидатів у президенти контролювати цей процес, чинна влада збільшила реєстр на мільйон людей. І це тоді, коли «люди масово виїжджають з країни, коли смертність перевищує народжуваність майже вдвічі».

«Ми вимагаємо від міністра внутрішніх справ негайно перевірити цей реєстр і попередній. І прибрати з них усі «мертві душі» та припинити підготовку до масштабних фальсифікацій», — повідомила лідер «Батьківщини».

Кандидат у президенти додала, що чинна влада це планує зняти захист із бюлетенів, а це дасть можливість більше їх надрукувати та «вкідати» на виборах.

Микола БИКОВ

Патріотична риторика, невиконані обіцянки та кум Путіна у прикупі

На Банковій вже давно вирішили приватизувати патріотичну тематику і, власне, на цьому й грати протягом виборчої кампанії.

Ще влітку Петро Порошенко заявив, що внесе на розгляд парламенту поправки до Конституції, які мають закріпити євроатлантичний курс України. І свою обіцянку президент швидесенько виконав. Не те що попередні!

Однак глава держави наче забув, що в 2014 році Юлія Тимошенко ініціювала проведення всенародного референдуму з приводу вступу України до НАТО. Тоді партія «Батьківщина» збрала понад три мільйони необхідних підписів, однак реакції з боку влади не було. Тоді новообраному президенту Порошенкові, здається, ця тема була нецікава...

Втім, у 2017-му він все ж згадав про плебісцит, сказавши, що в осяжному майбутньому він точно відбудеться. Але натомість гарант вирішив піти іншим шляхом й вніс поправки до Основного Закону. При цьому оцініть, з якою швидкістю вони були ухвалені! Минуло менше півроку, і Верховна Рада 7 лютого ухвалила у другому читанні законопроект про закріплення в Конституції стратегічного курсу України на членство в Європейському союзі й НАТО. Це рішення підтримали 334 народних депутати.

Такий наполегливості президента можна тільки позаздрити. От тільки згадайте, як же довго й нудно тяглася історія із внесенням до парламенту закону про антикорупційний суд. Про недоторканність вже взагалі мовчимо. Та величезну кількість надважливих питань, які безпосередньо стосуються життя людей, не розглядають місяцями та роками... А тут така оперативність. До чого б це?

І ось тут дуже корисно перечитати передвиборчу програму Петра Порошенка за 2014 рік. Звісно, так і хочеться запитати у нього: а чому більшість обіцянок так і не були виконані? А ви знаєте, що навіть безвіз запровадити він обіцяв українцям вже протягом першого року свого президентства?

Та головне не це. У 2014 році Петро Порошенко задекларував у сво-

ій програмі: «До кінця терміну моїх повноважень розраховую добитися необхідних політичних рішень з боку ЄС та розпочати переговори про повноцінне членство України в Європейському союзі, щоб жити в «сім'ї вільній, новій». ЄС для нас не ціль, а інструмент, щоб змінити країну і запровадити в ній європейські стандарти».

Цікаво виходить. Один раз пообіцяв — і не вийшло... Тепер знову та сама риторика. До речі, п'ять років тому в програмі Порошенка не було жодного слова про НАТО... Це теж цікава деталь.

«Майбутній вступ України до ЄС розглядаю, в тому числі, і як додаткову гарантію безпеки України в рамках єдиного європейського безпекового простору», — пригадується лише так.

Звісно, ніхто не заперечує, що наше майбутнє — в Європейському союзі та Північноатлантичному альянсі. Усі соціологічні опитування, проведені останнім часом, свідчать про те, що більшість українців схвалює такий курс. Але для чого включати це у Конституцію? Це ж не передвиборча програма, куди можна записати усі свої фантазії, а Основний Закон, за яким живе країна!

Та чи це допоможе нам дійсно наблизитися до ЄС та НАТО? Звісно що ні. Україна має багато чого зробити, аби мрія стала реальністю. Для початку можна було б стати на шлях боротьби з корупцією... Тож жодні декларації тут не зарадять.

Насправді ініціативи Петра Порошенка розраховані на внутрішнього споживача — тобто виборця. Оскільки політтехнологи з Банкової нічого особливого вигадати не змогли, тож і

почали грати на темах безпеки та добробуту. Українці дійсно прагнуть захисту, та не бутафорського, а справжнього. І не подеколи, а кожного дня! Втім, осідлати патріотичного коника, звичайно, набагато простіше.

У цьому контексті цікава ще одна річ. Минулого тижня Генеральна прокуратура відкрила кримінальне провадження про державну зраду і посягання на територіальну цілісність України щодо голови політради партії «Опозиційна платформа — За життя» Віктора Медведчука. На партійному з'їзді, який відбувся нещодавно, він говорив про необхідність утворення «автономного регіону Донбас» зі своїм власним парламентом і урядом, а також про закріплення такого статусу в Конституції України.

За великим рахунком про політичну позицію самого Медведчука було відомо досить давно. Однак п'ять років влада чомусь його не чіпала. Генеральний прокурор в одному з недавніх інтерв'ю натякав на те, що немає підстав для відкриття справи. А тут з'явилися... Цікаво, що трапилось це саме в розпал президентської кампанії.

Дивина? Збіг? Насправді здається, що це лише продовження тієї самої патріотичної гри влади. Зараз треба зробити все, аби виглядати якомога більшим захисником нації. Однак як ви гадаєте, чи матиме якийсь продовження ця історія? Чи сидить хоч один топ-корупціонер чи представник колишнього режиму, який вчиняв злочини (заочний вирок Януковичу не рахуємо)? Тож і тут усе досить сумнівно.

Та за великим рахунком у цій ситуації усі задоволені. Сам Медведчук виглядає перед своїм електоратом та Кремлем політично переслідуваним страждальцем; влада, тобто Порошенко, — турботливим батьком нації. От тільки де писався цей сценарій? Думки приходять не найкращі...

Вікторія МАРЦОВА

Масовий похід у президенти та гра в клонів

Маємо абсолютний рекорд: 91 особа подала документи до Центральної виборчої комісії для реєстрації кандидатами в президенти. При цьому маємо гендерний дисбаланс: 11 жінок та 80 чоловіків. Окрім того, 26 осіб були висунуті політичними партіями, а 65 йшли як самовисуванці. Остаточного було зареєстровано 44 кандидати із цього списку. Попередній рекорд був встановлений у 2004 році — тоді балотувалися 24 кандидати. Нині маємо майже вдвічі більше. Тож є чим «пишатися»!

Свої кандидатури подали усі важковаговики. Президент, до речі, тягнув час до останнього. Вирішив, так би мовити, поставити крапку.

Подалися в політику й нові обличчя. Так, журналістка Юлія Литвиненко все ж вирішила висунути свою кандидатуру. Що не дивно: в соціальних мережах вона розгорнула активну антирекламу щодо своїх майбутніх конкурентів на виборах. І не просто ж так стільки старань.

Побачили ми в списку «91» багато вже знайомих нам прізвищ. Однак здивували й безліч зовсім невідомих імен. Для багатьох заставка у 2,5 мільйона гривень не стала на заваді. Дехто вирішив використати кампанію у власних піар-цілях, а дехто, певно, може й «позичити» умовним замовникам своїх членів виборчих комісій.

Втім, було й багато відмов. Зокрема, ЦВК відмовила кільком одіозним політикам: Петру Симоненку, Володимирі Олійнику та Надії Савченко.

Разом із тим кандидатом у президенти зареєстрований нині позафракційний нардеп Юрій Тимошенко. Нагадаємо, що ще 17 січня фракція «Народний фронт» виключила його зі свого складу. Це пояснили тим, що парламентар втратив зв'язок із депутатською фракцією, ігнорував її рішення та неодноразово порушував дисципліну. Але це була формальна причина. Неформальна інша: нардеп від «НФ» Леонід Ємець написав на своїй сторінці у «Фейсбуці», що Юрій Тимошенко отримав гроші на заставу і планує балотуватись на посаду президента. Тож це гра в клонів?

Лідер партії «Батьківщина» Юлія Тимошенко заявила, що позафракційний народний депутат Юрій Тимошенко є технічним кандидатом влади, якого зареєстрували спеціально проти неї. Про це вона сказала в ефірі програми «Право на владу» на телеканалі «1+1». Тимошенко підкреслила, що у її однофамільця точно такі ж ініціали, як і в неї (Тимошенко Ю. В.).

«Це вони розраховують таким шахрайським, принизливим способом забрати у мене на виборах якісь відсотки», — сказала вона.

Тож політик звернулася з вимогою зняти з виборів Юрія Тимошенка.

Отже, як бачимо, битва буде запеклою...

Марія АНІНА

НАСПРАВДІ ІНІЦІАТИВИ ПЕТРА ПОРОШЕНКА РОЗРАХОВАНІ НА ВНУТРІШНЬОГО СПОЖИВАЧА – ТОБТО ВИБОРЦЯ. ОСКІЛЬКИ ПОЛІТТЕХНОЛОГИ З БАНКОВОЇ НІЧОГО ОСОБЛИВОГО ВИГАДАТИ НЕ ЗМОГЛИ, ТОЖ І ПОЧАЛИ ГРАТИ НА ТЕМІ БЕЗПЕКИ ТА ДОБРОБУТУ. УКРАЇНЦІ ДІЙСНО ПРАГНУТЬ ЗАХИСТУ ТА НЕ БУТАФОРСЬКОГО, А СПРАВЖНЬОГО. ЗАХИСТУ ЇХНІХ ІНТЕРЕСІВ КОЖНОГО ДНЯ! ВТІМ ОСІДЛАТИ ПАТРІОТИЧНОГО КОНИКА НАБАГАТО ПРОСТІШЕ...

Із 7 лютого набрав чинності закон «Про валюту і валютні операції», який був ухвалений у рамках зобов'язань України щодо імплементації до національного законодавства принципів регулювання руху капіталу, які містяться в Директиві Ради Європейського економічного співтовариства №88/361/ЄЕС. Новий закон має замінити Кабмінівський Декрет «Про валютне регулювання та валютний контроль», який минулого року відсвяткував 25-річчя. Але чи дійсно тепер настає епоха «валютного безвізу» та чи придуть тепер до України інвестори, намагалися розібратися «ВВ».

Нововведення закону «Про валюту і валютні операції» переважно стосуються бізнесу, який здійснює зовнішньоекономічну діяльність. Так, для юросіб граничний строк здійснення розрахунків за експортно-імпортними контрактами збільшується зі 180 до 365 днів. Економічний експерт Віктор Скаршевський бачить у цих змінах певний позитив, адже відтепер за порушення строків розрахунків проти бізнесу не застосовуватимуть санкції, зокрема й ті, які припиняють зовнішньоекономічну діяльність.

А ось економічний експерт Олексій Куц вважає, що продовження строків повернення валютної виручки не полегшить суттєво життя бізнесу.

«Зараз ми не експортуємо літаки, ракети чи ядерні реактори, за які потрібно розраховуватися впродовж декількох років. Наразі 90% експорту складають сировинні напів-

ВАЛЮТНА ЛІБЕРАЛІЗАЦІЯ: КОВТОК СВОБОДИ ЧИ ПОСЛАБЛЕННЯ ДЛЯ СВОЇХ?

фабрикати. В основному це товари, які продаються на спотових ринках, де розрахунки практично відбуваються день у день. Тому продовження термінів повернення експортної виручки є чисто імперативним», — пояснив він «ВВ».

Однак норма для експортерів про обов'язковий продаж

цію гривні», — підкреслив Віктор Скаршевський.

Скасування індивідуальних ліцензій на валютні операції та запровадження замість них е-лімітів на перший погляд є позитивною новацією. Тепер юрособам не доведеться збирати пакет документів, щоб отримати від НБУ дозвіл на

інців, які отримують субсидії на житлово-комунальні послуги та неспроможні оплатити їх самостійно. Але кажучи про такі позитиви закону, важливо згадати про те, що комерційному банку, який видаватиме е-ліцензію, клієнт має довести, звідки взялися ці гроші. І фінустанови, скоріш за все,

можуть поводитися ще більш жорстко щодо клієнтів, аніж Нацбанк. І в цьому разі лібералізація може скінчитися, навіть не почавшись», — додав експерт.

Свою чергою Олексій Куц зазначив, що прописані в законі новації насправді лібералізують операції наших так званих еліт й скористатися ними зможе щонайбільше 1% населення.

«Наразі кількість готівки за межами банківської системи зросла до 400 млрд грн. А високі легальні доходи мають у нас чиновники, топ-менеджмент державних підприємств. І вони досить вільно зможуть користуватися запропонованими благами лібералізації. А 99% населення як ходили до «сірих» обмінників валют, так і ходитимуть. Більше того, держава вигадає масу перешкод, щоб не допустити виведення населенням зайвої валюти за кордон. А великий бізнес як перераховує її за допомогою різних схем міжнародного структурування, так і перераховуватиме», — підкреслив експерт.

Віктор Скаршевський вважає одним із позитивних нововведень купівлю валюти онлайн. Але, за його словами, тут також немає ноу-хау. Адже один із найбільших банків України до націоналізації впродовж декількох років надавав таку послугу.

Експерти впевнені, що такі кроки не призведуть до бажаного ефекту й інвестори не бігтимуть наввипередки до нас. Адже для них як горіло червоне світло на виведення прибутку, так і горить. Тому під гаслами виконання директиви ЄС матимемо чергову пустушку в красивій обгортці.

Олена САФОНОВА

ЗАКРІПЛЕНІ В ЗАКОНІ НОВАЦІЇ НАСПРАВДІ ЛІБЕРАЛІЗУЮТЬ ОПЕРАЦІЇ НАШИХ ТАК ЗВАНИХ ЕЛІТ Й СКОРИСТАТИСЯ НИМИ ЗМОЖЕ МАКСИМУМ 1% НАСЕЛЕННЯ

валютної виручки на міжбанку зберігається. Щоправда, нацрегулятором норматив продажу буде знижений з 50% до 30% з 1 березня.

«Це може призвести до зменшення надходження валюти до України, що потягне за собою зниження пропозиції й внаслідок цього — девальва-

конкретну транзакцію на певну суму — за законом вони зможуть щорічно інвестувати за кордон до 2 млн євро. Фізичні особи зможуть за допомогою електронного ліміту відправляти з України до 50 тисяч євро на рік.

«Це, безумовно, «важлива» новина для тієї частини укра-

перевірятимуть клієнта більш скрупульозно та прискіпливо, ніж НБУ при видачі ліцензії. Адже у разі якщо комерційний банк зробить помилку та пропустить сумнівний валютний платіж, на нього чекатимуть жорсткі санкції з боку нацрегулятора. Тому задля перестраховки комерційні банки

ДУМКА ЕКСПЕРТІВ

«НБУ може вводити надзвичайний стан на валютному ринку, переключивши всі послаблення для бізнесу та фізосіб»

Олексій КУЦ,
фінансовий експерт:

«Валютна лібералізація — один з елементів системного перезавантаження всієї моделі економіки. Один із пунктів відомого плану Бальцеровича, який у нас часто згадують і з якого розпочалося відродження польської економіки, передбачав валютну лібералізацію. Вона повинна застосовуватися в пакеті єдиних заходів, як це відбувалося в Польщі. Це має бути податкова амністія, податкова реформа, зміни в судовій системі, захист прав власності, різкі зрушення в боротьбі з корупцією тощо. І тільки в середині цього переліку розташовується валютна лібералізація.

Паралельно з нею створюються умови для розвитку ефективної економіки.

Тоді в країну йдуть інвестори, і це не призводить ані до девальвації нацвалюти, ані до кризи на валютному ринку. Коли ж лібералізація проводиться в тотально корумпованій країні з не-ефективною економікою, прогнилою судовою системою, незадовільними системами захисту титуту власності, з вкрай низькими прямими іноземними інвестиціями — це призведе лише до спрощення виведення грошей з країни і подальшої девальвації нацвалюти. І це розуміють у НБУ, тому валютна лібералізація по-справжньому проводитися не буде — те, що спостерігатимемо зараз, є імітаційною грою напередодні виборів.

Закон, який набрав чинності, є доволі майстерною декорацією реформ, які нібито проводять в Україні. В одній з його статей ідеться про те, що Національний банк України може вводити надзвичайний стан на валютному ринку за певних обставин на півроку й потім його продовжувати декілька разів із невеличкими перервами. Фактично ж регулятор може вводити цей надзвичайний стан на 1,5 року, скасувавши всі новації валютної лібералізації. Зрозумі-

ло, що НБУ скористається цим правом, тому справжня валютна лібералізація ще попереду».

«Безвіз для капіталу в сировинній українській економіці призведе до більш активного його відтоку»

Віктор СКАРШЕВСЬКИЙ,
економічний експерт:

«Коли в економіці все працює неправильно, немає захисту прав власності та верховенства права, то щойно послабляють валютне регулювання, валюта починає більш активно — вже легальними методами — виходити з країни. А ось припливу капіталу через валютну лібералізацію не спостерігається».

Наявність прямих іноземних інвестицій залежить не від жорсткого валютного регулювання, а від належного захисту прав власності. Тому якщо впроваджувати валютну лібералізацію без реальних економічних реформ,

капітал буде тікати з країни і ніякого позитивного ефекту вона не матиме, і зараз вже є фактичні докази тому.

Ще минулого року було пом'якшено обмеження на виведення дивідендів для нерезидентів з України. Передбачалося, що оскільки спрощено умови виведення капіталу, то активізується й приплив інвестицій. Натомість обсяг іноземних інвестицій скоротився. Минулого року до реального сектора надійшло всього 1,5 млрд доларів. Взагалі ж тенденція щодо скорочення іноземних інвестицій спостерігається вже три роки поспіль. Але як тільки пом'якшили умови для виведення з України за кордон нерезидентами дивідендів, їхній обсяг удвічі збільшився. Якщо в 2017-му було виведено 1 млрд 700 млн доларів, то в 2018-му — вже 3,3 млрд доларів. Ось і вся логіка.

Безвіз для капіталу в сировинній українській економіці призведе до більш активного його відтоку з України, а не до припливу — до нас можуть прийти тільки спекулятивні «гарячі» гроші, завдяки яким, до речі, наразі спостерігаємо короткострокове укріплення курсу нацвалюти».

Віання майбутніх виборів змушує чинного президента частіше говорити не про Томос та безвіз, а про подолання бідності українців. Одним із інструментів протидії зубожінню гарант вважає не встановлення справедливих тарифів чи справжнє підвищення рівня життя населення, а монетизацію субсидій. Минулого тижня Порошенко заявив, що виплата держдопомоги «живими» грошима стартує вже 4 березня. Відповідна постанова Кабміну прописує механізм видачі субсидій у грошовій формі. І зараз, коли відомі вже всі компоненти, залишається поставити тільки знак питання: на який період вистачить грошей та скільки людей втратять цю допомогу від держави.

СХЕМА НАПЕРЕДОДНІ ВИБОРІВ

Передвиборча лихоманка дійсно переплутала всі плани з монетизації субсидій. Адже ще кілька місяців тому говорили, що запровадження нового механізму видачі держдопомоги відбуватиметься в три етапи. Першими «живі» гроші мали б отримати ті, хто звернувся за субсидією з 1 січня 2019 року. З точки зору монетизації мала б охопити тих, хто отримує цей вид держдопомоги впродовж багатьох років, а з 1 жовтня — решту субсидіантів. З точки зору використання державних грошей було б логічніше рухатися за цією схемою, але у справу втрутився пан президент, який має опікуватися безпекою та міжнародною політикою країни. І тепер правила гри кардинально змінилися.

Згідно з постановою, яку ухвалив Кабмін після низки нарад за участю самого Порошенка, «живі» гроші отримуватимуть так звані старі субсидіанти — тобто ті домогосподарства (в тому числі й члени ОСББ. — Прим. авт.), яким призначено держдопомогу з 2018 року або пролонговано її автоматично. Тим же, хто оформив субсидію у 2019-му, перерахують грошки на спецрахунки, з яких автоматично списуватимуться суми на користь комунальників, а споживача за допомогою СМС-повідомлення інформуватимуть, скільки він має доплатити за ту чи іншу послугу.

За підрахунками профільного міністра Реви, з березня субсидії дзвінкою монетою отримають 3 мільйони 742 ти-

сячі домогосподарств. А Порошенко каже, що на кожну родину, яка оформила субсидію, припадатиме близько 1,5 тисячі гривень.

І тут виникає просте запитання. З 55 мільярдів гривень, закладених у головному кошторисі країни на субсидії, лише 12 млрд заплановано спрямувати на програму монетизації. Нескладні підрахунки демонструють, що дзвінкої монети вистачить лише на кілька місяців — тобто або після виборів атракціон нечуваної щедрості припиниться, або на монетизацію направлять й інші заплановані у держбюджеті кошти.

В УКРАЇНІ ЗА РІК КІЛЬКІСТЬ ДОМОГОСПОДАРСТВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ДЕРЖДОПОМОГУ ДЛЯ ПОКРИТТЯ ВИТРАТ НА ОПЛАТУ КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ, СКОРОТИЛАСЯ З 6,92 МЛН ДО 3,92 МЛН, ХОЧА ЗАЯВКИ НА СУБСИДІЇ ПОДАЛИ 7,4 МЛН СІМЕЙ

Кабмін своєю постановою розвіяв головну інтригу — як саме нараховуватимуть гроші на оплату комунальних платежів. В уряді констатують, що 69,9% субсидіантів — пенсіонери, тому орієнтувалися загалом на них, а не на працездатні родини. Так, стареньким видадуть субсидію разом із пенсією в Ощадбанку або на «Укрпошті». Зрозуміло, що обидва підприємства отримуватимуть за свою працю гроші від Мінсоцполітики та Пенсійного фонду. Кошти також можна буде зняти в банкоматі того банку, де відкритий пенсійний рахунок.

Українцям, які ще не на пенсії та не є клієнтами Ощадбанку, пропонується або відкрити рахунок у цій установі з подаль-

шою сплатою за обслуговування картки згідно з тарифами, або через систему термінових переказів «Швидка копійка», про яку в мережі є як позитивні, так і негативні відгуки.

В Ощадбанку, як і в інших фінустановах, бувають збої в системі, через що в отриму-

ю хоч у постанові оговорено, що людину не позбавлять держдопомоги, якщо вона не змогла вчасно розрахуватися за комунальні послуги у зв'язку із затримкою нарахування субсидій Міністерством соціалістики, на практиці це може виглядати зовсім по-

домогосподарств, які отримують держдопомогу на оплату комунальних послуг, скоротилася з 6,92 млн до 3,92 млн, хоча заявки на субсидії подали 7,4 млн сімей. В уряді це пояснюють збільшенням доходів українців та успішно проведеною верифікацією. Але «покращення» зазвичай відбуваються лише на папері, на відміну від зростання цін на продукти харчування й ту саму «комуналку». А щодо верифікації... Кількість відмов в отриманні субсидій дійсно зросла, в тому числі через зміну критеріїв щодо претендентів на держдопомогу.

За підрахунками експерта з питань енергетики Андрія Геруса, субсидій було позбавлено 43% сімей, що раніше ними користувалися. І це попри підвищення цін на газ та інші комунальні послуги.

«Я, звичайно, розумію, що кількість субсидіантів потрібно було зменшувати, але не думаю, що таким способом. Такі шахрахання зі сторони в сторону добра не доводять. У нас це призвело до різкого стрибка боргів населення за ЖКП. Отже, рішення про монетизацію коректно читати таким чином — уряд відминив субсидії більш як для 3 млн сімей та ввів грошову монетизацію для 3,9 млн родин, яким залишили цю держдопомогу.

При задоволенні заявок на отримання субсидій на рівні 52% (3,9 млн із 7,4 млн) теза стипендій тощо, а й надати інформацію про гроші, які надходили в іноземній валюті за курсом НБУ на останній день періоду, за який враховуються доходи.

РЕЖИМ СКОРОЧЕННЯ

Скорочення кількості субсидіантів та власне видатків на цю статтю з держбюджету є одним із зобов'язань Кабміну перед МВФ.

Згідно з даними Держстату, в Україні за рік кількість

іншому. Адже міністерство навряд чи визнає свою провину, а та ж затримка з боку Ощадбанку чи «Укрпошти» автоматично позбавить держдопомоги людей, які не в змозі самостійно оплатити комунальні послуги в повному обсязі. Їм перестануть нараховувати субсидії, і тут можливі тільки два варіанти: або знову боротися за поновлення прав доводити, що борг виник не з їхньої вини, або не боротися й лише накопичувати борги, адже приводити тарифи до розумних меж влада наміру не має.

До речі, ті, хто отримував субсидію до 2019 року, в травні мають обов'язково подати нову заяву на монетизацію та декларацію, в якій потрібно вказати не тільки доходи родини у вигляді зарплат, пенсій, стипендій тощо, а й надати інформацію про гроші, які надходили в іноземній валюті за курсом НБУ на останній день періоду, за який враховуються доходи.

В ТЕМУ

Борги українців ростуть як на дріжджах

Згідно з даними Держстату, заборгованість населення зі сплати за житлово-комунальні послуги на кінець грудня 2018 року становила 55,6 млрд грн. На кінець грудня 2017 року українці заборгували за житлово-комунальні послуги 32,3 млрд грн. Це означає, що за 2018-й прострочення з комунальних платежів зросло на 23,3 млрд грн.

За постачання природного газу українці заборгували 26,4 млрд грн, за централізоване опалення та постачання гарячої води — 16,7 млрд грн, за утримання будинків і споруд та прибудинкових територій — 4 млрд грн, за цен-

тралізоване постачання холодної води та водовідведення — 3,1 млрд грн, за вивезення побутових відходів — 0,6 млрд грн, за постачання електричної енергії — 4,8 млрд грн.

Середні нараховування за житлово-комунальні послуги (включно з електроенергією із розрахунку 150 кВт-год) на одного власника особового рахунку в грудні 2018 року становили 2292,8 грн.

Згідно з даними Держстату, у грудні 2018 року населення країни сплатило за постачання електричної енергії 3,2 млрд грн (120,5%), за решту житлово-комунальних послуг — 10,7 млрд грн (58,3% нарахованих за цей період сум).

Курс на відродження українського села

«Новий економічний курс», який за ініціативою лідера «Батьківщини» Юлії Тимошенко був розроблений командою інтелектуалів, велику увагу приділяє відродженню села та розвитку агросектора.

Напрацювання передбачають, у тому числі, докорінну зміну податкової політики й перехід до єдиного фіксованого податку з гектара землі, довгострокове кредитування під невеликі відсотки та страхування ризиків замість застави чорноземів і безліч інших інструментів, спрямованих на розвиток малого й середнього фермерства. І вже сьогодні аграрії, які ознайомилися з «Новим курсом», висловили свою думку щодо цієї програми.

Іван ТОМИЧ,
співголова
Комітету
захисту
рідної землі:

«Новий курс», запропонований командою Юлії Тимошенко, спрямований на відродження українського села, сімейного фермерства, подолання бідності й зміцнення економіки країни.

У 2008–2009 роках, коли вона обіймала посаду прем'єр-міністра, було зроблено надзвичайно важливі кроки на підтримку українського фермерства та селянства. Так, у 2009 році державна підтримка фермерів була рекордною за всю новітню історію України. До речі, в еквіваленті вона була вищою, аніж та, яку пообіцяв Кабмін у 2018 році і яку не змогли отримати фермерські господарства через ускладнені процедури її оформлення.

За ініціативою Тимошенко також була створена перша державна програма з фінансового забезпечення сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів. За цією програмою селяни й фермери отримали окрім грошей ще й безоплатну техніку, в тому числі молоковози, лабораторії, доїльні апарати. Тоді у фермерів з'явилася надія, що подолання бідності не за горами. Але після президентських виборів 2010 року програма була зупинена.

Новий курс та нова аграрна політика, яку пропонує команда Юлії Тимошенко, полягає в масовому розвитку сімейних фермерських господарств, зупиненні відтоку молоді із сільської місцевості, створенні робочих місць, демонополізації всіх підприємств у сільгоспсекторі тощо. Це має стати свіжим підходом для українського села».

Микола СТРИЖАК,
президент Асоціації
фермерів та приватних
землевласників України:

«Весь цивілізований світ шанує свого годувальника — фермера. В «Новому курсі» напрацьована модель аграрного устрою України, яка дасть змогу нам перетворитися на найбагатшу країну Європи з найзаможнішими селянами. Ця модель також стимулюватиме створення робочих місць на селі, надасть право успадкування землі тощо, що дозволить українцям забезпечити собі гарантоване майбутнє».

В Україні 46% усієї валової продукції в аграрному секторі виробляють одноосібні селянські господарства. Якщо говорити мовою цифр, це — 97–99% картоплі, 80% овочів, плодів і ягід, близько 80% молока і до 50% м'яса.

Лева частка селян, використовуючи важку ручну працю та найчастіше відсталі засоби обробітки, здає за копійки вирощену продукцію перекупникам. Вони ж у свою чергу формують партії товарів і вже за вищою ціною продають на організованому ринку.

Спілкуючись із представниками одноосібних селянських господарств по всій Україні, з впевненістю можу сказати, що інтереси виробників продукції страждають через їхню нездатність гуртуватися. Саме обслуговуючі сільськогосподарські кооперативи мають стати противагою посередницьким структурам і агрохолдингам, які вже фактично монополізували ринки збуту аграрної продукції в країні.

У світі 80% продукції аграрного сектора виробляється та реалізується через селянську кооперацію. У країнах Азії цей відсоток наближається до 90%, а в Європі він складає 60% й більше.

Наведу лише кілька прикладів: через систему кооперативів реалізується понад 50% продукції молочарства в Бельгії, Великій Британії, Польщі, а у Нідерландах, Австрії та Данії ця частка сягає 95%. Практично 90% молокозаводів у країнах ЄС та Північної Америки є кооперативними. В Іспанії та Греції через свої кооперативи фермери продають понад 60% оливкової олії, у Фінляндії — 69% м'яса, у Бельгії — 72% фруктів та овочів, у Нідерландах — 95% вирощених квітів. У Франції та

У СВІТІ 80% ПРОДУКЦІЇ АГРАРНОГО СЕКТОРУ ВИРОБЛЯЄТЬСЯ ТА РЕАЛІЗУЄТЬСЯ ЧЕРЕЗ СЕЛЯНСЬКУ КООПЕРАЦІЮ. У КРАЇНАХ АЗІЇ ЦЕЙ ВІДСОТОК НАБЛИЖАЄТЬСЯ ДО 90%, А В ЄВРОПІ ВІН СКЛАДАЄ 60% Й БІЛЬШЕ

Австрії понад 50% зерна зберігається на кооперативних елеваторах, що належать не посередникам, а саме товаровиробникам.

За цими цифрами стоять реальні люди і прибутки, про які наші селянські домогосподарства лише мріють. Так, у Франції близько 520 тис. працівників зайнято у кооперативах. Їхній річний товарообіг становить у середньому 77–80 млрд євро, а на збут припадає близько 60% сільгосппродукції.

Як бачимо, через кооперативи у світі проходять мільярдні кошти. При цьому фермерство є не лише прибутковим бізнесом, який передається в спадок від батька до сина. Це одна з найважливіших виробничих галузей, адже продукція насичує насамперед локальні ринки, що значною мірою сприяє національній продовольчій безпеці та незалежності.

Нам теж україні необхідно розвивати кооперативний рух. В Україні існує всього 1097 сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів. Протягом 2010–2016 рр. їхня кількість зросла лише на 448 одиниць. Проте із загального числа реально здійснюють господарську діяльність всього 589: у них працює 24,8 тис. громадян, створено на селі 1636 постійних робочих

Якою має бути «настільна книга» кооперативного руху в Україні

місць, утримується 21758 голів ВРХ, сплачено податків та зборів на суму 13981,6 тис. грн.

Український уряд одного разу вже намагався створити дієвий селянський кооперативний рух. У 2005 році було навіть сформовано відповідну суспільну думку та ухвалено державну програму розвитку кооперації, на підтримку якої було закладено рекордні 7 млрд гривень. Але уряд Азарова вирішив, що цим займатись не на часі!

У створенні та розвитку кооперації на селі велику допомогу надають наші закордонні партнери та донори — Канада, Америка, європейські країни. Нечасто, але є приклади, коли й український бізнес надає фінансову підтримку кооперативному руху на селі. Закуповуються технічні засоби, допомагають з обладнанням та приміщеннями тощо. Хоча бізнесмени

завдань мною було створено робочу групу в складі аграрних практиків, представників громадських організацій та асоціацій, науковців, юристів та економістів, які вже на першому засіданні почали напрацьовувати намір, за яким писатиметься закон.

Перш за все ми маємо:

— унормувати законодавство у сфері сільськогосподарської кооперації — виписати прості, прозорі й нормальні правила для створення кооперативів;

— обов'язково поставити питання оподаткування цих об'єднань (розподіл прибутків, членські внески, податок на додану вартість), питання неприбутковості їхньої діяльності;

— створити кооперативний фонд, який надаватиме в тому числі й інформаційно-консультаційні послуги;

— закріпити обов'язкову щорічну державну підтримку, що сприятиме створенню кооперативів та розвитку переробних підприємств.

Також потрібно виписати правила взаємовідносин між бізнесом, який вкладатиме кошти в розвиток, та кооперативами, аби в разі суперечок можна було вирішувати все у правовому полі.

Державна підтримка — це найголовніше, що стимулюватиме розвиток кооперативного руху. На сьогодні колосальні кошти уряд витрачає на соціальні пільги, на субсидії... А це фактично робить людей залежними від щомісячної подачки. На мій погляд, політика має бути іншою — держава повинна створити умови для того, аби люди могли самі заробляти собі на життя.

У цілому створення кооперативів — це шлях до виробництва більш якісної продукції сільськими дрібними товаровиробниками та реальна можливість покращити сімейний бюджет і подолати проблему бідності на селі. Також завдяки об'єднанню в кооперативи селяни можуть захищати себе від диктату монополістів і посередників.

Кооперація є незворотнім і необхідним процесом, який стане завершальним у ринковій трансформації аграрного сектора української економіки.

Кооперація — це питання нашої продовольчої безпеки, демонополізації ринків, порятунку традиційного укладу села. Насправді — це питання української ідентичності!

Вадим ІВЧЕНКО,
народний депутат України
(«Батьківщина»)

26 років знадобилося Македонії для того, щоб нарешті 6 лютого 29 країн НАТО підписали протокол щодо вступу цієї країни до Північноатлантичного альянсу. Ще попереду ратифікація документа всіма чинними учасниками Альянсу, яку планується завершити до кінця року, і тоді Македонія стане повноцінним членом НАТО. А там, сподіваємося, невдовзі відбудеться й вступ до ЄС. Принаймні, наразі влада країни розпочинає переговорний процес із Євросоюзом із цього приводу.

Шлях Македонії до НАТО був би значно коротшим, якби в країні не було давнього спору з Грецією щодо тимчасової назви «Колишня югославська Республіка Македонія», який завдяки переговорам та болючим компромісам був врегульований.

Нагадаємо, ще в 2008 році, коли, до речі, НАТО відмовило Україні й Грузії у Плані дій щодо членства в Альянсі, Македонія розраховувала на отримання запрошення до членства у військово-політичному союзі. Але Греція, яка є членом НАТО з 1952 року, виступила категорично проти, мотивуючи свій вчинок невирішеною проблемою із назвою держави. Офіційні Афіни вимагали, щоб у назві держави було пояснювальне слово на кшталт «Незалежна Республіка Македонія» або «Республіка Північна Македонія», щоб уникнути аналогії з великою частиною історичної балканської області Македонія, яка розташовується на території

ДОВГИЙ ШЛЯХ ДО НАТО

Поки дипломатія виборювала північноатлантичний вибір країни, не відставала й армія, контингент якої в тому числі перебував у складі Міжнародних сил зі сприяння безпеці в Афганістані (МССБ) у 2002–2014 роках. Навіть після виведення МССБ у 2014-му військовослужбовці країни продовжили службу в Афганістані в рамках небойової місії НАТО «Рішуча підтримка», допомагаючи в навчанні співробітників афганських служб безпеки, поліції і армії тощо. Зараз в Афганістані перебуває 50 македонських військових.

сучасна армія базується не на тому, щоб закидати ворога «м'ясом», а на ефективності кожного «юніта» та максимальному збереженні життя кожного бійця, якого, власне, навчають не тільки воювати, а й виживати. А найбагатші країни світу вкладають максимум грошей у розробки, щоб виколупати «м'ясо» з техніки й мати можливість управляти нею на відстані. Більше того: країні, яка не перебуває в стані війни, не потрібне велике військо. І це проходили багато армій світу.

Наприклад, у тій же Сербії після війни буквально за кілька років чисельність війська скоротилася зі 180 тисяч солдат і офіцерів до 20 тисяч. Паралельно відбувався процес зміни структури, з шести корпусів залишилися чотири, а потім три. Головний штаб був перейменований у Генеральний штаб і переміщений до міста Бієліна. На початку 2000-х чисельність армії РС становила 10 тисяч бійців, а після скасування строкової служби зменшилася до 7 тисяч.

Таких самих змін зазнала й армія Хорватії, яка є членом НАТО. Якщо під час війни її склад налічував до 220 тисяч осіб, то вже станом на 2014-й він скоротився до 18 135 військових.

Тому чисельність, якою в нас також сьогодні час від часу вихваляються, — не є головним фактором. Наші військовики можуть без зайвої скромності пишатися бойовим досвідом та тим, що стримують російську агресію, чим не можуть похизуватися армії країн — членів Альянсу. Але їхні військово-службовці, на відміну від наших, захищені, мають гідну зарплатню, сучасне озброєння. І якщо Україна не тільки декларуватиме євроатлантичний курс, а дійсно переходитиме на стандарти НАТО, в Альянсу вже не виникне питання щодо вступу нашої країни до даного військово-політичного союзу.

Але поки що до цього далеко, поки дещо картинно задекларований у Конституції курс...

Антоніна МИРОШНИЧЕНКО

СУЧАСНА АРМІЯ БАЗУЄТЬСЯ НЕ НА ТОМУ, ЩОБ ЗАКИДАТИ ВОРОГА «М'ЯСОМ», А НА ЕФЕКТИВНОСТІ КОЖНОГО «ЮНІТА» ТА МАКСИМАЛЬНОМУ ЗБЕРЕЖЕННІ ЖИТТЯ КОЖНОГО БІЙЦЯ, ЯКОГО, ВЛАСНЕ, НАВЧАЮТЬ НЕ ТІЛЬКИ ВОЮВАТИ, А Й ВИЖИВАТИ

Греції. Крім того, нащадки еллінів на полягали на тому, щоб у конституції республіки було зафіксовано, що країна не зазіхає на спадщину античної Македонії. Натомість без змін зберігаються назви «македонська нація» та «македонська мова».

Авторитарне правління прем'єра Николи Груєвського, здавалося б, ще далі відкидало мрії Македонії про вступ до Альянсу. За його часів республіка заробила собі статус симпатика Кремля. Не пас задніх Путін і в Греції, час від часу підкидаючи дрова у конфлікт між країнами і унеможливаючи переговорний процес.

І тільки після приходу до влади опозиції переговори відновилися. У червні 2018-го Скоп'є підписало із Афінами угоду, згідно з якою колишня югославська республіка отримує назву «Республіка Північна Македонія», яку було ратифіковано обома країнами. І, власне, це й стало фінальним штрихом до вступу республіки в НАТО.

Республіка бере участь також у багатьох інших програмах Альянсу і вже давно перейшла на всі натівські стандарти. Тому хоч «за поребриком» й закидають, що внесок Македонії буде доволі скромним через невелику чисельність збройних сил (за різними оцінками — від 7,8 до 11 тисяч осіб) та застарілу техніку (армія Македонії має на балансі до болю знайомі з радянських часів танки Т-32 та Т-55-А, БТР, гаубиці, ПЗРК «Стріла» та «Ігла», а також гелікоптери Мі-24 та штурмовики Су-25). Але такі скептики забувають про найголовніше: стандарти НАТО — це не просто стандартизовані для всіх країн калібри патронів, а стандартизована підготовка. А техніка? У великій родині НАТО знайдеться й більш сучасна техніка, і македонці вже давно опанували управління нею, тож їх не потрібно буде навчати.

Закиди щодо чисельності війська також не витримують критики. Адже

В ТЕМУ

Верховна Рада України звернулася до членів Альянсу

Минулого тижня Верховна Рада звернулася до держав — членів НАТО із закликом підтримати наміри України отримати членство в Альянсі.

У своєму зверненні до лідерів держав — членів НАТО, Північноатлантичної ради та Парламентської асамблеї НАТО, національних парламентів держав — членів Альянсу Верховна Рада закликала НАТО почати формальний діалог щодо надання Плану дій щодо членства в Альянсі (ПДЧ) на саміті НАТО в Лондоні в грудні 2019 року. За відповідне рішення проголосували 243 народні депутати.

«Закликаємо керівників держав — членів НАТО схвалити на ювілейному саміті Альянсу в Лондоні в грудні 2019 року це рішення, яке буде розвивати положення Бухарестського саміту НАТО, і формально почати з нашою державою індивідуальний діалог рекомендацій та практичної підтримки, який встановить план дій про членство України в НАТО», — зачитав текст звернення заступник голови комітету ВР у закордонних справах, народний депутат від «Батьківщини» Борис Тарасюк.

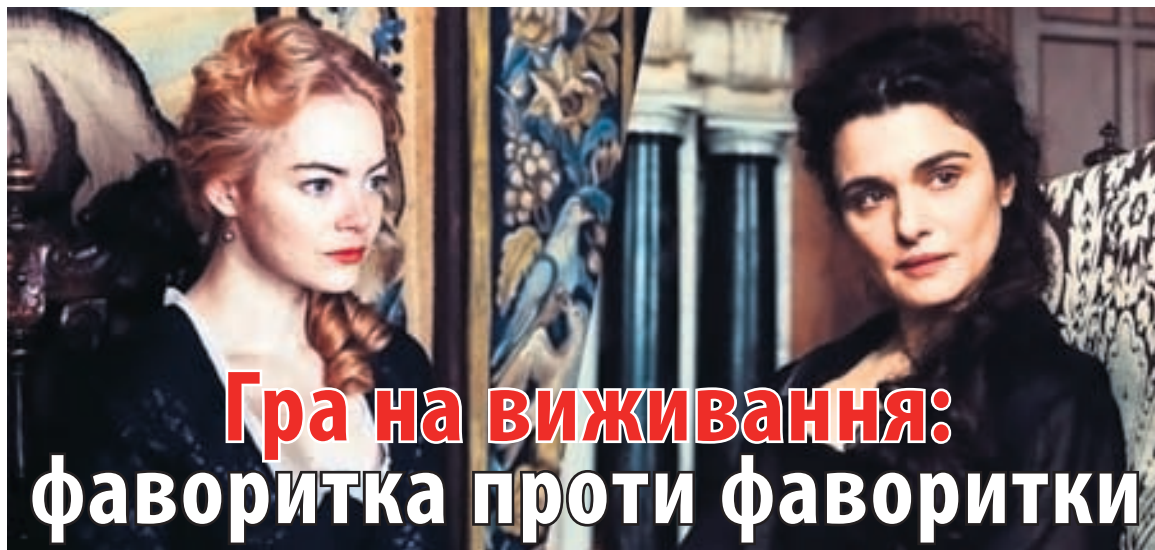
У пояснювальній записці до документа йдеться, що «анексія Росією Криму, захоплення території на сході України проросійськими сепаратистами та регулярними військами РФ, мілітарні провокації на сході Європи, зокрема і в країнах Балтії, що є членами НАТО та Євросоюзу, ставлять під загрозу безпеку архітектуру Європи».

Саме тому, щоб стримати російську агресію, необхідно закріпити правову визначеність курсу України на членство в НАТО.

ЯКЩО УКРАЇНА НЕ ТІЛЬКИ ДЕКЛАРУВАТИМЕ ЄВРОАТЛАНТИЧНИЙ КУРС, А ДІЙСНО ПЕРЕХОДИТИМЕ НА СТАНДАРТИ НАТО, В АЛЯНСУ НЕ ВИНИКНЕ ПИТАННЯ ЩОДО ВСТУПУ НАШОЇ КРАЇНИ ДО ЦЬОГО ВІЙСЬКОВО-ПОЛІТИЧНОГО СОЮЗУ

Фільм «Фаворитка» режисера Йоргоса Лантімоса — один із фаворитів нинішнього «Оскара». Ця історична картина була відзначена в десяти номінаціях! І відразу три актриси, які виконали головні ролі, претендують на золоті статуетки. Чи настільки цей фільм хороший? Насправді, незважаючи на деякі огріхи, це кіно дивимся з величезним інтересом. І це вже справжня перемога! Але про все по порядку.

Гра на виживання: фаворитка проти фаворитки

Отже, початок XVIII століття. На англійському троні — королева Анна Стюарт (Олівія Колман). Вона немолода, хвороблива і примхлива... У неї є фаворитка леді Сара Черчилль, герцогиня Мальборо (Рейчел Вайс), яка, власне кажучи, і править країною. Улюблениця раз у раз нацьковує монархиню, схилиючи її до тих чи інших рішень. Так, леді Мальборо вирішила продовжити війну з Францією і підняти податки для свого народу. Королева Анна хоч іноді і намагається показувати характер, але все ж постійно поступається своїй фаворитці, йде у неї на повіді.

Одного разу до палацу прибуває якась Абігейл Хілл (Емма Стоун). Дівчина виявляється кузиною леді Мальборо і

просить прихистити її при дворі. Абігейл готова до будь-якої роботи — навіть служниці! Але не через скромність: просто героїня Емми Стоун розглядає це лише як перший щабель на високих сходах, якими вона має намір піднятися на самий верх. Дівчина швидко вчиться інтригувати. І ви не повірите, але зовсім скоро вона «з'їсть» свою кузину і сама стане фавориткою королеви!..

Три актриси грають просто божественно, їхньою грою хочеться насолоджуватися вічно! Але Олівія Колман просто неймовірна. Вона геніально зобразила хвору і нестерпну монархиню. Від її примх просто берешся за голову, а потім тихо пускаєш сльозу, коли королева розповідає про своїх улюбленців-кроликів... Вияв-

ляється, що Анна сімнадцять разів вагітніла, але в неї або траплялися викидні, або діти вмирали. Ось і завела вона рівно стільки ж пухнастиків і тепер вони її діти...

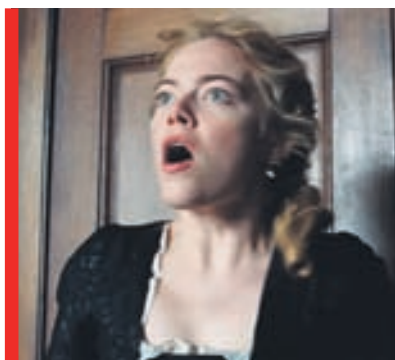
Рейчел Вайс повністю реабілітувалася після кількох попередніх не надто вдалим кіноробіт. Її героїня рішуча, сильна, кмітлива... Вона знає, за які ніточки смикати та на які кнопки натискати. Нахабству Сарі дивуєшся, а її натиску неможливо протистояти...

Це так здається на самому початку картини. Виявляється, що прибрати фаворитку королеви здатна навіть простачка Абігейл. Це також одна з кращих ролей Емми Стоун. Саме в цьому фільмі актриса змогла показати, наскільки вона багатогранна. Це вам не

солоденький «Ла-Ла Ленд»! Це справжня битва інтриганок. І Стоун у ній перемагає. Ну або їй так здається. Адже насправді переможців у цій історії немає...

Першу половину фільму дивимся на одному подиху: відірватися від екрану просто неможливо! Режисер Йоргос Лантімос і сценаристи Дебора Девіс і Тоні Макнамара дуже постаралися. Але чомусь на другій частині стрічки знімальна група наче видохлася. Динаміка була втрачена, як, власне кажучи, і тональність фільму. Але попри це картина все одно заслуговує на особливу увагу і в списку оscarівських номінантів виглядає більш ніж гідно.

І ось новина: студія-правовласник фільму вирішила не випускати його у прокат в Україні... Справа в тому, що за прогнозами і порівняльним аналізом із декількома схожими картинами фільм не зібрав би достатньої суми, щоб компенсувати витрати на дубляж та інше. Але все ж було прийнято рішення випустити стрічку на мові оригіналу. Ну хоча б так. Насправді це сумно, адже глядачів дійсно більше цікавлять бездумні кіноатракціони, а не гарне і якісне кіно.

ПЕРШУ ПОЛОВИНУ ФІЛЬМУ ДИВИШСЯ НА ОДНОМУ ПОДИХУ: ВІДІРВАТИСЯ ВІД ЕКРАНУ ПРОСТО НЕМОЖЛИВО! АЛЕ ЧОМУСЬ НА ДРУГІЙ ЧАСТИНІ СТРІЧКИ ЗНІМАЛЬНА ГРУПА НАЧЕ ВИДОХЛАСЯ. ДИНАМІКА БУЛА ВТРАЧЕНА, ЯК, ВЛАСНЕ КАЖУЧИ, І ТОНАЛЬНІСТЬ ФІЛЬМУ. АЛЕ ПОПРИ ЦЕ КАРТИНА ВСЕ ОДНО ЗАСЛУГОВУЄ НА ОСОБЛИВУ УВАГУ

«Родина за хвилину» — ні драми, ні комедії

Нещодавно на великі екрани вийшла стрічка під назвою «Родина за хвилину» від режисера Шона Андерса. Ця історія молодого сім'ї, яка вирішила всиновити дитину, мала б зачарувати та розчулити глядача. Однак цього не сталося...

Згідно із сюжетом, Піт (Марк Волберг) та Еллі (Роуз Бірн) записуються на спеціальні курси опікунів, які ведуть Карен (Октавія Спенсер) та Шерон (Тіг Нотаро). Жінки намагаються підготувати майбутніх батьків до того, що їм буде нелегко з прийомними малюками. Проте наше подружжя не боїться труднощів. Піт і Еллі проходять тренінги та вже готові прийняти у свою родину малюка. Втім, коли доходить до справи, родина бере під опіку одразу трьох: підлітка Ліззі (Ізабела Монер) та маленьких Жуана (Густаво Куїрос-молодший) та Літу (Джуліанна Гаміс). Однак зовсім скоро виявляється, що Літу та Еллі дісталися троє справжніх бісенят...

За класикою жанру дорослі та малі довго будуть притиратися та звикати

один до одного. Та все ж одній миті зрозуміють, що вони вже справжня родина. От тільки саме у цей момент на горизонті з'явиться біологічна мати дітей. Її випустили з в'язниці і тепер вона хоче повернути собі права на дітлахів...

Особливо говорити про акторську гру не хочеться. Усі дорослі актори грають досить рівно. Втім, для Марка Волберга це абсолютно прохідний фільм. Та й Роуз Бірн шкода, адже вона заслуговує на більше. Також не порадували маленькі актори, і це прикро, адже в таких фільмах діти повинні бути на першому плані.

На жаль, режисер Шон Андерс та сценарист Джон Морріс самі заплуталися, в якому жанрі знімають кіно. У них вийшов дуже дивний та подекуди недоречний

мікс комедії та сімейної драми. Цілком можливо було витримати баланс, але для цього потрібно почуття міри... Можна було зняти щось миле й проникливе на кшталт знаменитої комедії «Візьми дитину напрокат» 1995 року. Та з гурором у творчій команді не склалося... Або ж можна було зосередитися на драматичній складовій. Втім, і сентиментів тут катастрофічно не вистачало. Тож у результаті маємо абсолютно одноразове, хоча й тематично важливе кіно.

Сторінку підготувала Євгенія ПРОРИВАЙ

ДОРОГІ НАШІ ЧИТАЧІ!

Наразі оформити передплату на газету «Вечірні Вісті» можна тільки через редакцію.

Сплатити передплату на газету «Вечірні Вісті» ви можете в будь-якому відділенні державного або комерційного банку України за квитанцією.

Якщо ви хочете отримувати газету з наступного місяця, вам необхідно сплатити передплату до 10 числа поточного місяця.

ВАРТІСТЬ РЕДАКЦІЙНОЇ ПЕРЕДПЛАТИ:

Індекс	Періодичність виходу	Вартість передплати (1 місяць)
49450	Пн	25 грн

«Вечірні Вісті» — газета для усіх поколінь!
Тел: (044) 359-04-54

Сума: 150	Платник: Петренко Розална Юхимівна
Місце м. Одеса.	Місце проживання: вул. Канатна, 38, кв. 42
Отримувач: Назва: ТОВ «Електрамолл Україна»	Мушкетер: АТ «УкрСиббанк»
Код: 36032284	Розрахунковий рахунок: 26007493798200
МФО банку: 351005	Призначення платежу: Передплата газети «Вечірні Вісті» Інд.49450, 6 міс.

Головний редактор — Анна СПІВАК, відповідальний секретар — Олексій СОКУР

Свідцтво про держреєстрацію КВ №21058-10858 ПР від 14.11.2014 р.

Редакція: м. Київ, бул. Лесі Українки, 26

Пишіть на адресу:

ТзОВ «Структура ІТ», а/с 155, м. Київ, Україна, 04080

Засновник і видавець:

ТзОВ «Структура ІТ»

Тел.: (044) 359-04-54

e-mail: gazetavv@ua

Газету надруковано ТзОВ «Мета-Поліграф» 04073 м. Київ, вул. Марка Вовчка, 12/14

Замовлення № 0123456789

Наклад 97 525 прим.

Рекомендована ціна 5 гривень

Передплатний індекс: 49450

Відповідальність за матеріали у рубриці «Точка зору» несуть автори текстів.

При використанні публікацій посилення на газету «ВВ» обов'язкове.

Відповідальність за зміст рекламних матеріалів несе рекламодавець.

